

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Universiteter og høyskoler
Samordna opptak
Utdanningsdirektoratet
Fylkesmennene
Fylkeskommunene
Videregående skoler
Elev- og studentorganisasjonene

Nr.	Vår ref	Dato
F-15-08	200804130	27.11.2008

Endringer i forskrift 31. januar 2007 om opptak til høyere utdanning og kommentarer til forskriften

Kunnskapsdepartementet fastsatte med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 Om universiteter og høyskoler, jf. § 3-6 og § 3-7, *forskrift om opptak til høyere utdanning* (opptaksforskriften). Det er nå gjort endringer i opptaksforskriftens § 2-2, fjerde ledd, §§ 3-4, 3-6, 4-4, 4-5, 4-8, 4-9, 4-10 og kapittel 6 som skal gjelde fra og med opptak til studieåret 2009-2010.

Det er videre gjort endringer i § 7-8 som skal gjelde fra og med opptak til studieåret 2009-2010, og fastsatt ny § 7-8A som skal gjelde fra og med opptak til studieåret 2011-2012.

Kunnskapsdepartementet mottok totalt 52 høringsuttalelser med kommentarer til endringsforslagene. Endringene er gjort med utgangspunkt i høringsutkastet, som har fått tilslutning fra et stort flertall av høringsinstansene.

Kommentarer til endringene

Fra og med studieåret 2009-2010

Kapittel 2 Generell studiekompetanse

Til § 2-2

Kunnskapsdepartementet viser til høringsbrev 19. juni 2008, der det er gjort rede for synspunkter på bestemmelsene om generell studiekompetanse (GSK) for søkere med opptaksgrunnlag fra International Baccalaureate (IB). Departementet ba spesielt om synspunkter på et forslag om å lempe på kravene for søkere med IB slik at det åpnes for at søkere med IB-Certificate etter bestemte regler kan få studiekompetanse i Norge. Et stort flertall av dem som har kommentert spørsmålet om endring i denne bestemmelsen, er positive

til at søkere med IB-Certificate som oppfyller fastsatte krav slik som antydnet i høringsbrevet, kan gis GSK. Dette ligger til grunn for endringene i § 2-2 fjerde ledd.

Som del av oppfølgingen av Utvalg for godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge (Brautasetutvalget) ba departementet i 2007 om synspunkter på status for GSU-listen ("Generell studiekompetanse og tilleggskrav for søkere med utenlandsk utdanning"). Utvalget foreslo at listen skulle gjøres bindende ved opptak og få en formell og tydelig status, noe som fikk støtte av et stort flertall av høringsinstansene. Dette har medført endring i andre ledd, samt et nytt sjettede ledd.

GSU-listen (<http://www.nokut.no/sw184.asp>), som er utarbeidet av NOKUT, viser om andre lands utdanning er på nivå med norsk videregående skole. Denne listen skal brukes ved opptak av søkere med utdanningsbakgrunn fra utlandet. Søkere kan ikke pålegges å ta fag som er oppfylt gjennom dokumentert videregående opplæring fra hjemlandet. Opptaksorganene skal i slike tilfelle foreta en vurdering av søkerens utdanning i forhold til kravet om generell studiekompetanse.

Kapittel 3 Unntak fra krav om generell studiekompetanse

Til § 3-4 og § 3-6

Det er gjort endringer i §§ 3-4 og 3-6 i tråd med forslag i høringsbrevet. I tillegg er det gjort redaksjonelle endringer i tilknytning til fusjon mellom Høgskolen i Tromsø og Universitetet i Tromsø fra 1. januar 2009.

Kapittel 4 Spesielle opptakskrav

Til §§ 4-4, 4-5, 4-7, 4-8, 4-9 og 4-10

Det er i samsvar med høringsutkast gjort endringer i §§ 4-4, 4-5, 4-8, 4-9 og 4-10. I tillegg er § 4-7 endret etter søknad fra Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Telemark. Endringen innebærer at strekpunkt 4 spesielle opptakskrav til faglærerutdanning i formgivning, kunst og håndverksfag er slettet.

Kapittel 6 Politiattest ved opptak til høyere utdanning

Til Kapittel 6

Bestemmelsene i kapittel 6 er i hovedsak en videreføring fra tidligere forskrift om opptak til høyere utdanning. Det er gjort en redaksjonell endring i § 6-2 punkt 7. § 6-7 er endret i tråd med forslag i høringsbrevet.

Kapittel 7 Rangering av søkere ved opptak

Til § 7-2

Bestemmelsene om rangering av søkerne gjelder for opptak til all grunnutdanning, også ved lokale opptak og ved opptak til private høyskoler, selv om disse ikke deltar i den nasjonale opptaksmodellen (NOM) gjennom Samordna opptak (SO).

For videregående opplæring som avsluttes våren 2009 eller senere, er det 9. juli 2007 i forskrift til lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven), § 4-31A, fastsatt kriterier for hva som kreves for at elever/privatister kan få utstedt førstegangsvitnemål. Det vises også til likelydende brev til Utdanningsdirektoratet og til Samordna opptak fra Kunnskapsdepartementet 7. mai 2008, der det er gjort nærmere rede for vilkårene:

- *Førstegangsvitnemål kan utstedes for bestått videregående opplæring som gir generell studiekompetanse når opplæringen er fullført innenfor den normalt tid*

som er fastsatt for vedkommende opplæringsløp. I § 4-31a er det likevel tatt inn bestemmelser om når førstegangsvitnemål kan utstedes selv om den videregående opplæringen ikke er bestått innenfor normalt tidsforbruk.

Opplistingen i § 4-31a tredje ledd er uttømmende. Det betyr at førstegangsvitnemål ikke kan utstedes dersom en skole tilrettelegger et treårig opplæringsløp for den enkelte elev eller for en gruppe elever slik at det treårige opplæringsløpet fullføres over 4 eller 5 år av andre grunner enn dem som går fram av tredje ledd.

- *En konsekvens av bestemmelsen er at førstegangsvitnemål bare kan utstedes én gang til samme person og at karakterresultater i tilleggsfag tatt etter bestått ordinær videregående opplæring ikke kan føres på et førstegangsvitnemål. Det følger videre av vilkårene for å konkurrere i kvote for søkere med førstegangsvitnemål at slike tilleggsfag heller ikke kan telle med for dem som ønsker å konkurrere om opptak i kvote for søkere med førstegangsvitnemål.*

Med hjemmel i § 7-2 femte ledd kan departementet unnta enkelte studier fra kravet om kvote for søkere med førstegangsvitnemål. Ved studier som ikke er listet opp under, skal 50 % av studieplassene tilbys søkere som oppfyller kriteriene denne kvoten.

Følgende studier er unntatt fra kvote for førstegangsvitnemål:

- Desentraliserte og/eller deltids utdanninger med minst ett års yrkespraksis som spesielt opptakskrav. Dette gjelder imidlertid bare for utdanninger der lærestedet med hjemmel i § 4-2 har fastsatt spesielt opptakskrav om minst ett års yrkespraksis.
- Yrkesfaglærerutdanning
- Trafikklærerutdanning
- Studier ved Rudolf Steinerhøyskolen
- Teknisk bygningsvern og restaureringsarbeider

Det presiseres at alle andre studier, også studier med opptaksprøve som hele eller deler av rangeringsgrunnlaget, jf. § 7-14, skal ha 50 % kvote for søkere med førstegangsvitnemål.

Til § 7-3

Det er fastsatt spesielle kvoter for følgende studier:

- *Ingeniørutdanning* (bachelor)
Inntil 20 % av studieplassene kan avsettes til søkere med godkjent ettårig forkurs med full fagkrets. Søkerne poengberegnes på grunnlag av karakterpoengsum fra forkurset, jf. § 7-4. Det gis ikke tilleggs-poeng. Søkere som ikke tas opp i kvoten, konkurrerer videre om øvrige studieplasser med grunnlag i forkurset og eventuell tilleggsdokumentasjon som gir grunnlag for tilleggs-poeng.
- *Journalistutdanning*
Inntil 10 % av studieplassene kan avsettes til søkere som dokumenterer minst 1/2 års relevant arbeidspraksis.

Det er fastsatt spesielle kvoter for enkelte studier ved følgende institusjoner:

Ved Universitetet i Tromsø er det fastsatt kvoter ved følgende studier:

- *Akvakultur, Fiskerifag og Fiskehelse*

1 studieplass for samiske søkere.

- *Rettsvitenskap*

67 % kvote for søkere fra Nordland, Troms og Finnmark. 50 % av studieplassene innenfor kvoten skal avsettes til søkere med førstegangsvitnemål. 3 studieplasser avsettes for samiske søkere.

- *Odontologi*

60 % kvote for søkere fra Nord-Norge. 50 % av studieplassene innenfor kvoten skal avsettes til søkere med førstegangsvitnemål og inntil to studieplasser for samiske søkere.

- *Integrert master i teknologiske fag*

50 % kvote for søkere fra Nordland, Troms og Finnmark. Det skal være 50 % kvote for søkere med førstegangsvitnemål innenfor kvoten og 5 % kvote for samiske søkere.

- *Medisin*

60 % kvote for søkere fra Nord-Norge. 8 av disse studieplassene er forbeholdt søkere fra Nord-Troms og Finnmark. 50 % av studieplassene innenfor kvoten skal avsettes til søkere med førstegangsvitnemål.

Inntil 2 studieplasser avsettes for samiske søkere.

- *Farmasi*

50 % kvote for søkere fra Nord-Norge. 50 % av studieplassene innenfor kvoten skal avsettes til søkere med førstegangsvitnemål og inntil 2 studieplasser for samiske søkere.

- *Andre helsefaglige utdanninger*

80 % kvote for søkere fra Nordland, Troms og Finnmark. Innenfor denne kvoten er det en kvote på 10 % for samiske søkere. 50 % av studieplassene innenfor kvoten skal avsettes til søkere med førstegangsvitnemål.

Ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

- *Datateknikk (integrert master)*

30 studieplasser for kvinnelige søkere

- *Kommunikasjonsteknologi (integrert master)*

15 studieplasser for kvinnelige søkere

Ved Norges idrettshøgskole

- *Idrettsvitenskap*

Inntil 15 studieplasser for søkere etter innstilling fra Forsvaret.

10 % av studieplassene kan tilbys søkere innstilt av Norges Idrettsforbund.

Ved Norges veterinærhøgskole

- *Veterinærstudiet*

1 studieplass for samisk søker.

Ved Høgskolen i Finnmark:

- *Sykepleierutdanning*

10 % kvote for samiske søkere.

Ved Høgskolen i Oslo

- *Journalistutdanning*

Inntil 5 studieplasser for søkere med minoritetsbakgrunn

Ved Høgskolen i Lillehammer

- *Fjernsynsteknikk*
2 studieplasser for samiske søkere

Ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

- *Matteknologi*
Inntil 20 % av studieplassene kan avsettes til søkere med bestått tilpassingskurs.

Til § 7-5

Det er foretatt en justering i tabellen for omregning av poeng for søkere med International Baccalaureate (IB). Endringen innebærer at eventuelle bonuspoeng ikke lenger skal trekkes fra, se vedlegg.

Til § 7-8

Det er i samsvar med høringsutkast gjort endring i § 7-8 sjette ledd. Endringen gjelder for enkelte søkere som har fransk baccalauréat som opptaksgrunnlag (real-fagspoeng).

Til § 7-9

Det gis 2 tilleggs-poeng for kvinnelige søkere ved opptak til følgende studier:

- *Ingeniørutdanninger (bachelor)* med unntak av linje for kjemi
- *Landbruksutdanninger*
- *Maritime høgskoleutdanninger*
- *2-årige ingeniørutdanninger*
- *Integrerte masterstudier i Teknologi og ingeniørfag* ved NTNU, med unntak for Kjemi- og bioteknologi og Industriell design
- *Integrerte masterstudier i informatikk* ved Universitetet i Oslo

Det gis 2 tilleggs-poeng for mannlige søkere ved opptak til følgende studier:

- *Veterinærutdanning* ved Norges veterinærhøgskole
- *Dyrepleierutdanning* ved Norges veterinærhøgskole

Til 7-14

Det understrekes at det til studier som har opptaksprøve, og som ikke er listet under, skal opptaksprøven kun brukes som grunnlag for kvalifisering, ikke som grunnlag for rangering.

For opptak til følgende studier foretas rangering av kvalifiserte søkere med grunnlag i en kombinasjon av ordinær rangering etter denne forskriften og tilleggs-poeng for bestått opptaksprøve på et vist nivå, etter regler fastsatt av institusjonen:

- *Studium* ved Arkitektur- og designhøgskole i Oslo
- *Studium* ved Norges idrettshøgskole
- *Fotojournalistutdanning* ved Høgskolen i Oslo
- *Faglærerutdanning i musikk, dans og drama og annen musikkutdanning som er pedagogisk rettet*
- *Musikkstudier* ved Universitetet i Oslo
- *Kulturprosjektledelse og Prosjektledelse for fjernsyn* ved Høgskolen i Lillehammer
- *Lærer- og førskolelærerutdanninger* ved Rudolf Steinerhøgskolen

For opptak til følgende studier foretas rangering av kvalifiserte søkere med grunnlag i opptaksprøver alene, etter regler fastsatt av institusjonen:

- *Arkitektstudiet* ved Bergen arkitektskole
- *Studier* ved Kunsthøgskolen i Bergen

- *Studier* ved Kunsthøgskolen i Oslo
- *Studier* ved Den norske balletthøgskolen
- *Studier i utøvende og skapende musikk*
- *Fjernsynsregi og fjernsynsteknikk* ved Høgskolen i Lillehammer
- *Produktdesignutdanning* ved Høgskolen i Akershus
- *Scenekunstutdanning* ved Høgskolen i Østfold

Til § 7-8 og § 7-8A

Det er gjort endring i femte og sjette ledd.

Kapittel 8 Klagebehandling

Til § 8-1

Det er i samsvar med høringsforslag gjort endring i § 8-1.

Justering i bestemmelsene om realfagspoeng

Departementet foreslår etter ny vurdering at søkere med fransk baccalaureate Linje S Scientifique bør få 3,5 tilleggspoeng for realfag. Det er foreslått tilsvarende endring i § 7-8 som skal gjelde fra og med opptak til studieåret 2009-2010.

Fra og med studieåret 2011-2012

Tilleggspoeng for fremmedspråk

Regjeringen har i St.meld. nr. 23 (2007-2008) *Språk bygger broer* foreslått som et tiltak at det skal innføres tilleggspoeng for programfag i andre fremmedspråk enn engelsk ved opptak til høyere utdanning. Det gjøres spesielt oppmerksom på at § 7-8A iverksettes fra og med opptak til studieåret 2011-2012. Til og med opptaket til studieåret 2010-2011 gjelder fastsatte bestemmelse for opptak fra og med 2009-2010, jf. § 7-8 tilleggspoeng for realfag, med en liten endring i sjette ledd.

Tilleggspoeng for fremmedspråk gjelder for søkere som velger programfag fremmedspråk, eller som tidligere har tatt ett tredje fremmedspråk i tillegg til det obligatoriske fremmedspråket, fra og med opptak til studieåret 2011-2012. Det gjøres spesielt oppmerksom på at endringen ikke omfatter tilleggspoeng for obligatorisk fremmedspråk (fellesfag) og heller ikke programfag engelsk.

Med hilsen

Rolf L. Larsen (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Gro Beate Vige
fung. avdelingsdirektør

Kopi:

Universitets- og høskolerådet
Nettverk for private høyskoler
Rådet for fylkeskommunale fagskoler
Forum for fagskoler
Lærerorganisasjonene
Forskerforbundet
Justisdepartementet
Statens lånekasse for utdanning
NAV
VOX
NOKUT

Vedlegg